

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 5. De pœnis viduæ transeuntis ad secundas nuptias non deposit á
legitimè tutela.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

S. 5.

De pœnis vidua transeuntis ad secundas nuptias non deposita legitime tutelâ.

1825. Resp. in Authent. de nuptiis. S. si autem tutelam. collat. 4. & in Authent. Eisdem pœnis. C. de secund. nupt. statui, ut vidua filiorum tutrix, transiens ad secundas nuptias, non adito prius Judice, à quo perat filiis tutorem designari, susceptæ tutelæ rationem reddat, & quidquid ratione tutelæ debet, solvat, iisdem pœnis subjaceat, quibus secundò nubentes intra annum luctûs; quas dedimus supra n. 1808. ita Sanchez cit. D. 88. n. 13. excipe, nisi fuerit minor, tempore susceptæ tutelæ, licet major fuerit, dum ad secundas nuptias transivit. Nam cum tutela minoribus sit interdicta, susceptio tutelæ nulla fuit, consequenter etiam tacita promissio, de qua in seq.

1826. Nec obstat, eas pœnas, Jure Canonico, sublatas esse, imò nec jure civili hodie tenere, ut diximus n. 1811. Nam hoc procedit, in quantum statutæ sunt *in odium secundi matrimonii contracti infra tempus lugubre*; & hoc titulo etiamnum sublatae manent, *secus* tamen est, in quantum statutæ sunt *contra violantes fidem* in commissa tutelæ administratione. Nam mulier suscipiens tutelam, & in hac susceptione renuntians secundis nuptiis, tacite promittit, quòd ad secundas nuptias non transibit, nisi prius addito Judice, tutore filii petito, susceptæ tutelæ ratione reddita, quæ promissio in dato casu violatur. Præter prædictas pœnas in hoc casu etiam statuitur *L. Omnem 6. C. ad S. C. Tertul.* ne in hoc casu mulier, etiam ab intestato, succedere possit illi filio, etiam viâ substitutionis, si impubes moriatur, & *L. si Mater C. Ex quibus causis tacit. pignor.* ut in hoc casu bona posterioris viri sint tacite obligata pro mala talis foeminae administratione.

ARTICULUS IV.

Qua notitia, de obitu prioris conjugis, requiratur, ut licita sint secundæ nuptia?

1827. Cùm sæpe contingat, quòd conjuges longo tempore à se invicem absentes sint

(ut si unus eorum belli capiatur ab hostibus, & inde alteri non constet, an vivat, an obierit) quæri potest, si relictus in tali casu aliud matrimonium inire velit, qualiter constare debeat de morte alterius conjugis, ut iste licite contrahat, & licite à Parocho ad alias nuptias admittatur?

Hæc quæstio proposita fuit Clementi III. Episcopo ab Cæsare augustano, in casu, quo mulieres, viros suos absentes, etiam ultra septennium expectarunt; & respondit Pontifex: quòd *quantocunq; tempore ita remanserint, non possint ad aliorum consortium canonicè transire, nec auctoritate Ecclesie permitti debeant contrahere aliud matrimonium, donec certum nuntium accipiant de morte virorum.* Sic habetur c. in presentia. 19. de sponsal. item c. Dominus de 2. nupt. c. Cùm per bellicam 34. q. 1. & c. Dominus ead. q. 2. ubi dicitur: *nisi constet de morte alterius.* Ubi bene notanda verba: *quantocunq; tempore*, ita (nimirum dubia de morte suorum virorum) remanserint; ergo ubi mulier certa est (puta, si fuit præsens morti, vel ejus sepultura post pugnam, ubi cecidit) non est locus hujus dispositioni, exigenti certum nuntium. Ex hoc Pontificio rescripto nata est quæstio, quæ notitia de obitu prioris conjugis in hoc casu sufficiat, ut verificetur: *constare*, vel *haberi certum nuntium*, quo non habito, nec conjunx superstes canonicè transire potest ad aliud matrimonium, nec Judex Ecclesiasticus illud admittere.

Pirhing de sponsal. n. 130. respondet, pro foro externo requiri moralem certitudinem, quæ scilicet excludit prudentem formidinem oppositi; nec sufficere moralem probabilitatem, nisi in foro interno. Esparza in tract. de opinione probabili a. 110. p. 3. censet in illis Canonibus non alium probabilitatis gradum videri posse rationabiliter desiderari, quàm qui communiter reputatur sufficiens ad fidem humanam non temerè, ac leviter; sed discretè, ac maturè concipiendam, ita videlicet, ut mors prioris conjugis credatur cum fundamentum, ex plerumque contingentibus non fallentibus, cum quodam excessu, saltem secundùm quid, supra fundamentum, si quod adsit, in oppositum.

Alii plus, alii minus exigunt, nec indefinitè in hoc ipso loquuntur, sed aliam notitiam